

Spaar- en leenbanken over het jaar ...

<https://hdl.handle.net/1874/423869>

CBS 8 ~~478~~
~~92~~

STATISTIEK VAN NEDERLAND

SPAAR- EN LEENBANKEN

==== **OVER HET JAAR 1927/1928** ====

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

11. JAN. 1929

UTRECHT.

**CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK.
DECEMBER 1928.**

==== Auteursrecht voorbehouden. ====
(Het overnemen van gegevens en grafiek uit deze publicatie
is echter toegestaan, met duidelijke bronvermelding.)

Statistiek der Spaar- en Leenbanken in Nederland over de jaren 1898—1906, 1907/1908, 1908/1909, 1909/1910, 1910/1911, 1911/1912;	
per jaargang	f 1,25
over 1912/1913, 1913/1914, 1914/1915; per jaargang	„ 0,50
„ 1915/1916, 1916/17, 1917/18, 1918/1919; per jaargang	„ 0,70
„ 1919/1920, 1920/1921; per jaargang	„ 0,75
„ 1926/1927	„ 0,35
„ 1927/1928	„ 0,50

N.B. Een lijst der volledige uitgaven van het Bureau komt voor in de
„Jaarcijfers voor Nederland”.

STATISTIEK VAN NEDERLAND

BOORBERICHT

STATISTIEK

SPAAR- EN LEENBANKEN

==== OVER HET JAAR 1927/1928 ====

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT

11. JAN. 1929

UTRECHT.

Bewerkt door het Centraal Bureau voor de Statistiek, Oostduinlaan 2, 's-Gravenhage. Uitgegeven en gedrukt door de Algemeene Landsdrukkerij, Fluweelen Burgwal 18, 's-Gravenhage.

Voor abonnement op deze publicatie wende men zich tot het Centraal Bureau voor de Statistiek. Losse nummers zijn verkrijgbaar bij de Algemeene Landsdrukkerij. Prijs f 0,50 per exemplaar. De inning der gelden geschiedt hetzij per postkwitantie, hetzij onder rembours.

VOORBERICHT.

De Statistiek der Spaar- en Leenbanken, welke evenals ten vorigen jare in beknopten vorm verschijnt, sluit zich in hoofdzaak aan bij haar voorgangster. Ook ditmaal beperkt zij zich tot de gegevens, welke in economisch opzicht van het meeste belang moeten worden geacht. De vraagstelling is uitgebreid met eenige vragen naar de beroepen der nieuw toegetreden inleggers bij de particuliere spaarbanken, waarvan het in tabel V neergelegde resultaat voorschijnt echter niet bevredigend is. Eenige banken, waarvan nader bleek dat zij een commercieel karakter droegen, zijn buiten de statistiek gelaten.

De jaargang omvat de instellingen, waarvan het boekjaar geëindigd is op eenigen datum, liggende tusschen 1 Juli 1927 en 30 Juni 1928; eenvoudigheidshalve wordt in de publicatie gesproken over het jaar 1927 waar eigenlijk 1927/28 bedoeld wordt.

Wat de boerenleenbanken betreft, waren er nog geen gegevens over 1927 beschikbaar.

Ten slotte een woord van dank aan allen, die door het welwillend verstreken van opgaven, de verschijning dezer publicatie mogelijk maakten.

De Directeur-Generaal van de Statistiek,
H. W. METHORST.

's-GRAVENHAGE, December 1928.

STATISTIEK VAN NEDERLAND
1928
H. W. METHORST
Directeur-Generaal van de Statistiek

De Statistiek der Spaar- en Leenbanken, welke evenals ten vorigen jare in beknopten vorm verschijnt, sluit zich in hoofdzaak aan bij haar voorgangster. Ook ditmaal beperkt zij zich tot de gegevens, welke in economisch opzicht van het meeste belang moeten worden geacht. De vraagstelling is uitgebreid met eenige vragen naar de beroepen der nieuw toegetreden inleggers bij de particuliere spaarbanken, waarvan het in tabel V neergelegde resultaat voorschijnt echter niet bevredigend is. Eenige banken, waarvan nader bleek dat zij een commercieel karakter droegen, zijn buiten de statistiek gelaten.

De jaargang omvat de instellingen, waarvan het boekjaar geëindigd is op eenigen datum, liggende tusschen 1 Juli 1927 en 30 Juni 1928; eenvoudigheidshalve wordt in de publicatie gesproken over het jaar 1927 waar eigenlijk 1927/28 bedoeld wordt.

Wat de boerenleenbanken betreft, waren er nog geen gegevens over 1927 beschikbaar.

Ten slotte een woord van dank aan allen, die door het welwillend verstreken van opgaven, de verschijning dezer publicatie mogelijk maakten.

De Directeur-Generaal van de Statistiek,
H. W. METHORST.

's-GRAVENHAGE, December 1928.

INLEIDING.

SPAARBANKEN.

(Caisse d'épargne).

Teneinde de ontwikkeling van het spaarbankwezen over een reeks van jaren te kunnen volgen, wordt hieronder plaats gegeven aan het reeds vroeger gepubliceerd retrospectief overzicht, thans aangevuld met de nieuwste cijfers. Bij het trekken van conclusies uit dit cijfermateriaal worde niet uit het oog verloren, dat daarbij geen rekening is gehouden met de waardeverandering van het geld en evenmin — behalve bij de per 100 inwoners berekende getallen — met de toeneming van de bevolking. Moge hierdoor in het bijzonder in de jaren van waardevermindering van het geld het beeld wat geflatteerd zijn, toch getuigt het ook bij nadere beschouwing wel van een gestadigen groei van de spaarbanken, slechts even onderbroken in het begin van den oorlog en getemperd in den aanvang der laatste crisisperiode. Dit komt b.v. uit in den loop der cijfers, aangevende het totaal aantal boekjes op het einde van het jaar per 100 inwoners in omloop. Het blijft een leemte, dat de spaarbankstatistiek over de jaren 1922 tot en met 1925 niet werd bewerkt, zoodat het verloop in elk dier jaren niet is na te gaan, maar een vergelijking van de cijfers van het saldo-tegoed over 1921 en 1926 wijst er op, dat ook in die periode zich eenige vooruitgang heeft afgeteekend.

Met uitzondering van de eerste twee oorlogsjaren kon het totaal-bedrag der inlagen in alle in het overzicht opgenomen jaren, zich verheffen boven dat der terugbetalingen. Overtrof het bedrag der terugbetalingen bij de particuliere banken in het eerste oorlogsjaar niet onaanzienlijk dat der inlagen, reeds in het volgend jaar kwam er evenwicht tusschen de ingelegde en terugbetaalde gelden, gevolgd door een flink surplus van inlagen boven terugbetalingen.

Bij de Rijkspostspaarbank was het nadeelig verschil tusschen inlagen en terugbetalingen in het eerste oorlogsjaar veel kleiner, zoodat het saldo-tegoed bij die bank, dank zij de bijgeschreven rente, nog een kleine vermeerdering vertoonde. Opmerkelijk is, dat in de laatste jaren het verschil tusschen het saldo-tegoed van de Rijkspostspaarbank en de particuliere banken steeds kleiner is geworden met dit gevolg, dat de voorsprong van de Rijkspostspaarbank op het einde van 1927 bijna geheel bleek te zijn ingehaald. Deze ontwikkelingsgang teekent zich behalve in de grafiek, opgenomen op bladzijde 12, ook af in de volgende percentages. Terwijl het saldo-tegoed der in het overzicht opgenomen particuliere banken op het einde van 1913 70,6 pct. van dat der Rijkspostspaarbank uitmaakte en in de jaren 1914 en 1915 het percentage tot 64,— daalde, steeg het vervolgens in de jaren 1916 tot en met 1921 tot resp. 65,8; 68,4; 73; 76,5; 79,4 en 84,7. Voor het jaar 1926 en 1927 zijn de percentages 95,4 en 99,4.

Hoewel het aantal boekjes der Rijkspostspaarbank dat van de particuliere banken ver in de schaduw blijft stellen, is ook in dit opzicht de groei der particuliere banken in de laatste jaren grooter dan bij de officieele spaarbank. Hierbij valt op te merken, dat de limiteering van het rentegevend bedrag per boekje bij de Rijkspostspaarbank aan de vergroting van het aantal boekjes (b.v. door het nemen van boekjes, ten name van echtgenoot en/of kinderen) bevorderlijk is.

JAREN. (Années.)	Inlagen. (Versements.)			Terugbetalingen. (Remboursements.)			Saldo-tegoed der inleggers op het einde van het jaar. (Solde dû aux déposants à la fin de l'année.)			Saldo-tegoed per boekje. (Solde dû par livret.)		
	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)
	× f 1 000			× f 1 000			× f 1 000					
1900	89 213	20 830	59 543	34 932	21 533	56 265	84 697	79 939	164 636	f 102	f 222	f 138
1910	78 859	37 816	116 175	79 126	36 601	115 727	164 278	110 879	275 157	109	245	140
1913	86 818	47 739	134 617	84 256	45 815	130 071	183 791	129 751	313 542	111	255	145
1914	74 595	40 572	115 167	78 499	55 319	133 818	184 585	118 108	302 693	110	232	139
1915	67 688	40 314	108 002	67 763	40 307	108 070	189 107	121 021	310 128	112	236	141
1916	85 556	55 461	141 017	72 800	43 674	116 474	206 890	136 172	343 062	120	261	152
1917	89 798	63 978	153 776	79 240	51 443	130 683	222 840	152 493	375 273	126	283	163
1918	104 885	82 639	187 554	91 768	65 218	156 986	248 755	176 407	418 162	133	314	176
1919	137 896	106 613	244 449	117 921	83 105	201 026	368 188	205 240	473 428	142	340	190
1920	124 983	101 958	226 942	127 038	95 770	222 807	373 956	216 801	489 757	143	350	194
1921	125 806	110 786	236 092	121 852	101 177	223 029	383 449	239 976	523 425	148	365	204
1926	125 693	141 964	267 657	124 199	125 552	249 751	320 997	306 222	627 219	160	379	229
1927	127 513	153 251	280 764	127 373	139 221	266 594	329 338	327 346	656 684	162	378	226

JAREN. (Années.)	Saldo-tegoed per 100 inwoners. (Solde dû par 100 habitants.)			Aantal boekjes op het einde van het jaar in omloop. (Nombre de livrets en circulation à la fin de l'année.)			Aantal boekjes op het einde van het jaar per 100 inwoners. (Nombre de livrets à la fin de l'année par 100 habitants.)		
	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particul- lières.)	Totaal. (Total.)
	× f 1 000			× f 1 000			× f 1 000		
1900	f 1 635	f 1 544	f 3 179	829 131	359 690	1 188 821	16,0	6,9	22,9
1910	2 763	1 865	4 628	1 510 033	451 747	1 961 780	25,4	7,6	33,0
1913	2 958	2 059	5 047	1 648 720	509 836	2 158 556	26,6	8,2	34,7
1914	2 911	1 863	4 774	1 671 498	510 077	2 181 575	26,4	8,0	34,4
1915	2 932	1 876	4 808	1 690 149	512 060	2 202 209	26,2	7,9	34,1
1916	3 142	2 068	5 210	1 730 178	522 589	2 252 767	26,3	7,9	34,2
1917	3 314	2 267	5 581	1 762 619	538 986	2 301 605	26,2	8,0	34,2
1918	3 567	2 602	6 169	1 816 795	561 179	2 377 914	26,8	8,3	35,1
1919	3 926	3 004	6 930	1 887 362	603 133	2 490 495	27,6	8,8	36,4
1920	3 990	3 173	7 163	1 908 305	619 807	2 528 112	27,9	9,0	36,9
1921	4 077	3 415	7 492	1 914 863	656 412	2 571 275	27,5	9,4	36,9
1926	4 295	4 039	8 334	2 007 902	807 010	2 814 912	26,7	10,7	37,4
1927	4 319	4 293	8 611	2 038 326	863 049	2 901 375	26,7	11,3	38,0

Omvang van de Statistiek. Voor den jaargang 1927 van deze statistiek zijn opgaven ontvangen van 296 particuliere spaarbanken, zijnde 14 minder dan voor de statistiek over het jaar 1926. Dit hangt hiermede samen, dat nauwkeuriger is nagegaan, welke instellingen, als dragende een commercieel karakter, niet in de statistiek thuisbehooren, terwijl ter vermijding van dubbel-tellingen eenige schoolspaarbanken, inlegsters bij andere banken, eveneens terzijde zijn gelaten. Uit dien hoofde zijn 11 banken en 5 schoolspaarbanken ditmaal buiten de statistiek gebleven. Tegenover 13 nieuw toegetreden banken staat een 9-tal banken, welke in 1926 medewerkten en thans geen opgaven verstrekten, waarbij kwam, dat 5 instellingen bleken te zijn opgeheven. Aangezien een aantal banken geen volledig ingevulde telkaart inleverden, hebben de onderscheidene gegevens over 1927 niet alle op hetzelfde aantal instellingen betrekking.

Inlagen en terugbetalingen. Het bedrag der inlagen bij de Rijks-postspaarbank, dat in 1921 ongeveer gelijk stond met dat in 1926, was in 1927 f 1 820 000 groter dan in het voorafgaande jaar. Het surplus van inlagen boven terugbetalingen was echter kleiner dan in de beide vergeleken jaren en wel slechts f 140 000 tegenover f 3 454 000 en f 1 494 000 in de jaren 1921 en 1926.

Bij de 277 particuliere spaarbanken, welke zoowel over 1926 als over 1927 gegevens hebben verstrekt, stegen de inlagen in laatstgenoemd jaar met f 12 039 000, doch daalde het overschot van de inlagen boven de terugbetalingen van f 16 184 000 tot f 13 739 000.

Blijkens de provinciale cijfers was in alle provinciën, behalve in Drenthe, het bedrag der inlagen en terugbetalingen bij de vergeleken particuliere banken in 1927 groter dan in 1926. De provinciën Zuid- en Noordholland en meer in het bijzonder ook de gemeenten 's-Gravenhage en Rotterdam vertoonden belangrijk hogere cijfers, ook in verband met de uitbreiding van de bemoeiingen

van verschillende banken. Bij de Rijkspostspaarbank waren de fluctuaties provinciesgewijs over het geheel van weinig beteekenis.

Vermelding verdient nog, dat in 1927 bij de Rijkspostspaarbank 1415 kantoren voor den dienst opengesteld waren tegenover 1419 kantoren in 1926.

Van 276 particuliere spaarbanken zijn opgaven ontvangen betreffende het aantal inlagen en terugbetalingen. Bij deze banken zijn in het jaar 1927 1 884 228 inlagen gedaan (gemiddeld bedrag van de inlagen f 78,—) waar-tegenover 839 311 terugbetalingen stonden (gemiddeld terugbetaald f 159,62). Bij vergelijking van de cijfers der 259 particuliere banken, welke over 1926 alsook over 1927 opgaven verstrekten, blijkt het aantal inlagen te zijn gestegen van 1 630 176 tot 1 876 100 en het gemiddeld bedrag van de inlagen te zijn gedaald van f 82,49 tot f 77,96. Het aantal terugbetalingen van laatstgenoemde banken nam toe van 774 071 tot 836 813 en het gemiddeld bedrag der terugbetalingen van f 154,05 tot f 159,31.

Bij de Rijkspostspaarbank was de toeneming van het aantal inlagen gering (van 2 167 178 tot 2 295 770) en eveneens dat der terugbetalingen (van 1 244 747 tot 1 276 020). Het gemiddeld bedrag van de inlagen bedroeg slechts f 55,54 (in 1926 f 58,—) en dat der terugbetalingen f 99,82 (in 1926 f 99,78).

Het aantal nieuw toegetreden inleggers bedroeg bij de Rijkspostspaarbank in 1926 125 476 en in 1927 127 224. In 1926 werden van 285 particuliere instellingen hieromtrent opgaven ontvangen en in 1927 van 283 instellingen, volgens welke het aantal nieuw toegetreden in die jaren resp. 80 143 en 93 513 bedroeg.

De beroepen der nieuw toegetreden inleggers. Het Bureau heeft een poging gedaan om tot een indeeling der nieuw toegetreden inleggers naar beroepsgroepen te geraken. De invulling van de hiervoor samengestelde bijlage der telkaart liet echter veel te wenschen over, zoodat in tabel V slechts konden worden verwerkt de opgaven van niet meer dan 78 particuliere banken, omvattende 38,2 pct. der nieuw toegetreden inleggers bij de 283 particuliere instellingen, welke het aantal nieuw toegetreden inleggers opgaven. Aangezien de in groote gemeenten gevestigde instellingen onder deze banken een aanzienlijke plaats innemen, kunnen de cijfers niet als representatief voor het geheele land worden beschouwd. Gehoopt wordt, dat de resultaten bij voortzetting van het onderzoek zullen verbeteren.

Het saldo-tegoed en de toegekende rente. Het saldo-tegoed van 281 particuliere spaarbanken, die zoowel over 1926 als over 1927 gegevens hebben verstrekt, nam toe van f 299 917 000 tot f 323 892 000, alzoo met f 23 975 000 (8 pct.). Daartegenover staat een toeneming van het saldo-tegoed van de Rijkspostspaarbank van f 320 997 000 tot f 329 338 000, alzoo met f 8 341 000 (2,6 pct.). Neemt men de Rijkspostspaarbank met deze instellingen samen, dan blijkt het saldo-tegoed te zijn gestegen van f 620 914 000 tot f 653 230 000, alzoo met f 32 316 000 (5,2 pct.). Hierbij neme men in aanmerking, dat de bevolking op 31 December 1927 tegenover den laatsten dag van 1926 een vermeerdering van 1,3 pct. aanwees. Voor alle provincies nam het saldo-tegoed van de Rijkspostspaarbank toe, behalve in Groningen, waar de particuliere banken echter een flinke vooruitgang konden boeken. Met uitzondering van Noordbrabant — een provincie welke bijzonder hooge cijfers voor de Rijkspostspaarbank te zien geeft — was de toeneming van het saldo-tegoed voor die instelling in alle provincies kleiner dan dat bij de 281 vergeleken particuliere banken. In het bijzonder trekt het de aandacht, dat in de provincies Zuidholland, Noordholland en Groningen het saldo-tegoed dezer banken niet onbelangrijk toenam en wel met resp. f 7 747 000, f 4 761 000 en f 3 773 000, terwijl de Rijkspostspaarbank daar slechts toenam met f 2 203 000, f 1 801 000 en (in Groningen) afnam met f 59 000. Ook in de drie grootste gemeenten wonnen de particuliere spaarbanken veld, zooals hieruit blijkt, dat het saldo-tegoed te 's Gravenhage, Amsterdam en Rotterdam resp. met f 3 172 000, f 2 038 000 en f 1 630 000 steeg.

Het totaalbedrag der aan de inleggers toegekende rente (onverschillig of deze bij het tegoed der inleggers is gevoegd dan wel aan hen is uitbetaald) bedroeg in 1927 bij de Rijkspostspaarbank f 8 200 000 en bij 293 particuliere spaarbanken f 10 000 000. In het jaar 1926 bedroeg dit bij de Rijkspostspaarbank f 8 000 000 en bij 292 particuliere banken f 9 300 000. Aangezien mag worden aangenomen, dat de hoofdsom, waarover deze rente werd vergoed, bij de particuliere banken niet grooter was dan bij de Rijkspostspaarbank, komt hierin duidelijk de invloed van de hogere rentevergoeding der eerstbedoelde instellingen tot uiting.

Groepering der Spaarbankboekjes naar de grootte van het saldo-tegoed. Het herhaaldelijk geconstateerde verschijnsel, dat bij de Rijkspostspaarbank de boekjes met een klein saldo-tegoed een grootere plaats innemen dan bij de particuliere banken, terwijl bij de boekjes met een groot saldo-tegoed de omgekeerde verhouding bestaat, komt wederom duidelijk in een der volgende tabellen naar voren. De in het retrospectief overzicht opgenomen cijfers van het saldo-tegoed per boekje afzonderlijk voor de Rijkspostspaarbank en de particuliere banken belichten dit verschijnsel nader. Aangenomen mag worden, dat de bij particuliere spaarbanken bestaande bepalingen omtrent het toekennen van rentevergoeding over hogere bedragen, tot het aanhouden van meer belangrijke saldi bij die banken aanleiding geeft.

De beleggingen. De beleggingen zijn eenigszins anders gegroepeerd dan in de vorige statistiek, ten einde de buitenlandsche beleggingen beter afzonderlijk te kunnen houden. Thans treedt duidelijker in het licht, welke ondergeschikte plaats deze onder de beleggingen innemen. Voorts zijn de beleggingen der Rijkspostspaarbank afzonderlijk naast die der particuliere banken vermeld, omdat deze onderling een afwijkend karakter vertoonen.

De rente door de spaarbanken gekweekt uit de beleggingen, bedroeg in de jaren 1926 en 1927 bij de Rijkspostspaarbank resp. f 16 300 000 en f 16 900 000 en bij de particuliere banken, waarvan opgaven zijn ontvangen (284 en 274 instellingen) resp. f 15 000 000 en f 15 800 000.

BOERENLEENBANKEN. (*Banques système Raiffeisen.*)

Ten slotte volgt hieronder een retrospectief overzicht van de ontwikkeling der boerenleenbanken. De gegevens over 1926, welke in dit overzicht voorkomen, hebben betrekking op 715 banken, aangesloten bij de Coöp. Centrale Raiffeisenbank te Utrecht, 543 banken aangesloten bij de Coöp. Centrale Boerenleenbank te Eindhoven, benevens 7 zelfstandige banken.

JAREN. (Années.)	Inlagen. (Exclusief rente.) (Versements. les intérêts non compris.)	Terughbetalingen. (Rembour- sements.)	Saldo-tegoed der inleggers op het einde van het jaar. (Solde dû aux dépo- sants à la fin de l'année.)	Saldo-tegoed per boekje. (Solde dû par livret.)	Bedrag op het einde van het jaar nog op de voorschotten verschuldigd. (Montant des avances pas remboursé à la fin de l'année.)
	× f 1 000	× f 1000	× f 1 000		× f 1 000
1900	192	81	211	*	178
1905	4 528	3 081	5 175	f 347	2 701
1910	21 956	17 693	30 834	419	16 812
1913	38 158	32 316	52 183	462	31 381
1914	34 954	32 255	56 599	447	33 127
1915	56 572	33 620	81 674	560	33 260
1916	82 714	54 326	113 043	676	37 472
1917	99 713	67 301	149 080	784	42 306
1918	135 728	92 819	196 842	909	53 000
1919	156 693	132 624	227 765	939	78 662
1920	151 828	148 305	238 361	897	101 494
1921	191 508	150 742	289 710	945	119 087
1922	162 692 ¹⁾	147 318	300 574	946	127 518
1923	155 755 ¹⁾	156 482	299 186	866	138 515
1924	176 301 ¹⁾	160 801	313 058	895	149 068
1925	198 056 ¹⁾	163 989	342 777	954	160 316
1926	194 450 ¹⁾	178 921	360 021	913	174 310

* Voor het jaar 1900 zijn dienaangaande geen gegevens bekend.

¹⁾ Inclusief rente.

SPAARBANKEN.

(Caisses d'épargne.)

TABEL I.

(Tableau I.)

Bedrag der inlagen en terugbetalingen.
(Montant des versements et des remboursements.)

Indeeling. <i>(Division.)</i>	1921	1926	1927	1921	1926	1927
	Bedrag der inlagen gedurende het boekjaar. <i>(Montant des versements pendant l'année administrative.)</i>			Bedrag der terugbetalingen gedurende het boekjaar. <i>(Montant des remboursements pendant l'année administrative.)</i>		
	305	303	296	305	303	296
	particuliere instellingen. <i>(institutions particulières.)</i>			particuliere instellingen. <i>(institutions particulières.)</i>		
	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000
Noordbrabant	1 951	1 328	1 559	1 732	1 310	1 371
Gelderland	13 564	17 556	18 573	13 500	16 563	17 513
Zuidholland	44 394	57 555	63 860	40 244	51 180	58 576
<i>w.o. 's-Gravenhage . . . . .</i>	<i>14 938</i>	<i>23 649</i>	<i>25 034</i>	<i>13 094</i>	<i>20 845</i>	<i>22 545</i>
<i>Rotterdam . . . . .</i>	<i>17 788</i>	<i>19 583</i>	<i>22 324</i>	<i>17 654</i>	<i>17 777</i>	<i>21 276</i>
Noordholland	19 492	22 814	26 074	16 041	19 793	23 005
<i>w.o. Amsterdam . . . . .</i>	<i>12 121</i>	<i>11 870</i>	<i>12 231</i>	<i>10 043</i>	<i>10 389</i>	<i>11 179</i>
Zeeland	1 085	1 650	1 735	920	1 410	1 393
Utrecht	3 966	8 773	9 359	3 362	7 463	8 801
Friesland	5 878	7 406	6 967	6 237	6 515	6 402
Overijssel	5 675	6 760	6 918	5 818	6 138	6 167
Groningen	10 213	12 436	12 228	9 300	10 060	10 564
Drenthe	537	608	513	615	569	503
Limburg	4 032	5 077	5 465	3 408	4 579	4 926
Totaal particul. spaarbanken	110 786	141 964	153 251	101 177	125 582	139 221
Rijkspostspaarbank	125 306	125 693	127 513	121 852	124 199	127 373
Totaal-generaal	236 092	267 657	280 764	223 029	249 781	266 594

TABEL Ia.

Bedrag der inlagen en terugbetalingen van die spaarbanken.
(*Montant des versements et des remboursements des caisses d'épargne.*)

Indeeling. (<i>Division.</i>)	1926.			1927.			Toe- resp. 1926 (<i>Augmentation</i> 1926, en
	Bedrag der inlagen gedurende het boekjaar. (<i>Montant des versements pendant l'année administrative.</i>)						
	Rijkspost- spaarbank. (<i>Caisse</i> <i>d'épargne</i> <i>postale.</i>)	Part. Sp. (<i>Caisses</i> <i>particulières.</i>)	Totaal. (<i>Total.</i>)	Rijkspost- spaarbank. (<i>Caisse</i> <i>d'épargne</i> <i>postale.</i>)	Part. Sp. (<i>Caisses</i> <i>particulières.</i>)	Totaal. (<i>Total.</i>)	Rijks- post- spaar- bank. (<i>Caisse</i> <i>d'épargne</i> <i>postale.</i>)
		277 instellingen. (<i>institutions.</i>)	278 instellingen. (<i>institutions.</i>)		277 instellingen. (<i>institutions.</i>)	278 instellingen. (<i>institutions.</i>)	
	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	
Noordbrabant	18 852	1 828	20 180	19 434	1 556	20 990	3,1
Gelderland	11 494	17 464	28 958	11 407	18 547	29 954	— 0,8
Zuidholland	31 248	56 591	87 839	32 102	62 435	94 537	2,7
<i>w.o. 's-Gravenhage.</i>		22 149			25 034		
<i>Rotterdam.</i>		19 583			20 968		
Noordholland	33 369	22 802	56 171	33 594	25 800	59 394	0,7
<i>w.o. Amsterdam</i>		11 864			12 056		
Zeeland	4 047	1 600	5 647	3 953	1 735	5 688	— 2,3
Utrecht	7 228	8 708	15 936	7 128	9 262	16 390	— 1,4
Friesland	2 751	6 785	9 536	2 692	6 898	9 590	— 2,1
Overijssel	6 950	6 353	13 303	7 103	6 851	13 954	2,2
Groningen	2 363	11 920	14 283	2 294	12 213	14 507	— 2,9
Drenthe	1 157	608	1 765	1 164	513	1 677	0,6
Limburg	6 234	5 077	11 311	6 642	5 465	12 107	6,5
Totaal	125 693	139 236	264 929	127 513	151 275	278 788	1,4

TABEL II. (Tableau II.)
Saldo-tegoed der inleggers. (Solde dû aux déposants.)

Indeeling. (<i>Division.</i>)	Tegoed der inleggers aan het einde van: (<i>Solde dû aux déposants à la fin de:</i>)		
	1921	1926	1927
	315	311	297
	instellingen. (<i>institutions.</i>)		
	× f 1000	× f 1000	× f 1000
Noordbrabant	(17) 5 305	(15) 4 739	(16) 5 129
Gelderland	(39) 29 325	(40) 36 446	(39) 38 610
Zuidholland	(51) 68 476	(52) 89 396	(50) 98 419
<i>w.o. 's-Gravenhage</i>	(7) 15 319	(7) 23 499	(5) 25 622
<i>Rotterdam.</i>	(1) 26 839	(1) 32 191	(3) 36 306
Noordholland	(61) 40 982	(53) 53 406	(52) 58 591
<i>w.o. Amsterdam</i>	(4) 26 361	(3) 33 600	(3) 35 856
Zeeland	(7) 2 775	(8) 4 197	(6) 4 493
Utrecht	(10) 10 099	(12) 15 329	(13) 16 309
Friesland	(40) 15 973	(38) 19 766	(33) 18 746
Overijssel	(18) 14 690	(18) 17 058	(17) 17 731
Groningen	(58) 41 747	(61) 51 069	(57) 53 451
Drenthe	(6) 2 809	(6) 3 063	(6) 3 190
Limburg	(7) 7 795	(7) 11 752	(7) 12 677
Totaal particuliere spaarbanken	(314) 239 976	(310) 306 222	(296) 327 346
Rijkspostspaarbank	(1) 283 449	(1) 320 997	(1) 329 338
Totaal-generaal	(315) 523 425	(311) 627 219	(297) 656 684

De cijfers tusschen haakjes geven het getal banken aan dat inlichtingen verstrekt heeft.

(Tableau Ia.)

Welke zoowel over 1926 als over 1927 gegevens hebben verstrekt.

(qui ont fourni des données sur l'année 1926 et sur l'année 1927.)

afneming sedert in pCt. (ou diminution depuis pourcents.)		1926.			1927.			Toe- resp. afneming sedert 1926 in pCt. (Augmentation ou diminution depuis 1926, en pourcents.)		
		Bedrag der terugbetalingen gedurende het boekjaar. (Montant des remboursements pendant l'année administrative.)								
Particuliere spaarbanken. (Caisses particulières.)	Totaal. (Total.)	Rijks-post-spaar-bank. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particulières.)	Totaal. (Total.)	Rijks-post-spaar-bank. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Sp. (Caisses particulières.)	Totaal. (Total.)	Rijks-post-spaar-bank. (Caisse d'épargne postale.)	Particuliere spaarbanken. (Caisses particulières.)	Totaal. (Total.)
		277	278	277	278	277	278	instellingen. (institutions.)	instellingen. (institutions.)	instellingen. (institutions.)
		× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000		
17,2	4,—	18 229	1 310	19 539	18 707	1 366	20 073	2,6	4,3	2,7
6,2	3,4	11 502	16 486	27 989	11 712	17 480	29 192	1,8	6,—	4,3
10,3	7,6	30 794	50 232	81 026	32 010	57 392	89 402	3,9	14,3	10,3
13,—			19 401			22 545			16,2	
7,1			17 777			20 176			13,5	
13,1	5,7	32 954	19 780	52 734	33 831	22 766	56 597	2,7	15,1	7,3
1,6			10 381			11 028			6,2	
8,4	0,7	3 945	1 364	5 309	3 942	1 393	5 335	— 0,1	2,1	0,5
6,4	2,8	6 937	7 406	14 343	7 200	8 717	15 917	3,8	17,7	11,—
1,7	0,6	2 914	5 936	8 850	2 840	6 356	9 196	— 2,5	7,1	3,9
7,8	4,9	6 945	5 728	12 673	7 133	6 096	13 229	2,7	6,4	4,4
2,5	1,6	2 527	9 662	12 189	2 501	10 542	13 043	— 1,—	9,1	7,—
15,6	— 5,—	1 148	569	1 717	1 174	503	1 677	2,3	— 11,6	— 2,3
7,6	7,—	6 304	4 579	10 883	6 323	4 925	11 248	0,3	7,6	3,4
8,6	5,2	124 199	123 052	247 251	127 373	137 536	264 909	2,6	11,8	7,1

TABEL IIa. (Tableau IIa.)

Saldo-tegoed der inleggers bij die spaarbanken, welke zoowel over 1926 als over 1927 gegevens hebben verstrekt.

(Solde dû aux déposants des caisses d'épargne, qui ont fourni des données sur l'année 1926 et sur l'année 1927.)

Indeeling. (Division.)	1926			1927			Toe- resp. afneming sedert 1926 in pCt. (Augmentation ou diminution depuis 1926, en pourcents.)		
	R. P. S. 1419 kantoren. (Caisse d'épargne postale, 1419 bureaux.)	Part. Sp. (Caisses particulières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S. 1415 kantoren. (Caisse d'épargne postale, 1415 bureaux.)	Part. Sp. (Caisses particulières.)	Totaal. (Total.)	R. P. S.	Part. Sp.	Totaal.
	281	282	instellingen. (institutions.)	281	282	instellingen. (institutions.)	(Caisse d'épargne postale.)	(Caisses particulières.)	(Total.)
× f 1000									
Noordbrabant . . .	46 189	4 739	50 928	48 111	5 075	53 186	4,2	7,1	4,4
Gelderland . . .	31 452	36 331	67 783	31 874	38 596	70 470	1,3	6,2	4,—
Zuidholland . . .	77 528	88 105	165 633	79 731	95 852	175 583	2,8	8,8	6,—
<i>w.o. 's-Gravenhage</i> . . .		22 450			25 622			14,1	
<i>Rotterdam</i> . . .		32 191			33 821			5,1	
Noordholland . . .	74 351	53 370	127 721	76 152	58 131	134 283	2,4	8,9	5,1
<i>w.o. Amsterdam</i> . . .		33 579			35 617			6,1	
Zeeland . . .	13 734	4 019	17 753	14 008	4 494	18 502	2,—	11,8	4,2
Utrecht . . .	17 968	15 128	33 096	18 434	16 209	34 643	2,6	7,1	4,7
Friesland . . .	8 524	17 480	26 004	8 568	18 666	27 234	0,5	6,8	4,7
Overijssel . . .	20 983	16 274	37 257	21 473	17 573	39 046	2,3	8,—	4,8
Groningen . . .	7 375	49 656	37 031	7 316	53 429	60 745	— 0,8	7,6	6,5
Drenthe . . .	3 438	3 063	6 501	3 455	3 190	6 645	0,5	4,1	2,2
Limburg . . .	19 455	11 752	31 207	20 216	12 677	32 893	3,9	7,9	5,4
Totaal . . .	320 997	299 917	620 914	329 338	323 892	653 230	2,6	8,—	5,2

TABEL III. (Tableau III.)

Aantal spaarbankboekjes in omloop, verdeeld naar de grootte van het saldo-tegoed aan het einde van het boekjaar, in percenten van het totaal.
(Nombre de livrets en circulation, répartis selon le montant du solde dû à la fin de l'année, en pourcents du total.)

Boekjes met een tegoed van: (Livrets avec un solde de:)	1921			1926			1927		
	Rijks- post- spaar- bank. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Spb. (Caisses partic.)	Totaal. (Total.)	Rijks- post- spaar- bank. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Spb. (Caisses partic.)	Totaal. (Total.)	Rijks- post- spaar- bank. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Spb. (Caisses partic.)	Totaal. (Total.)
		277 instellingen. (institutions.)	228 instellingen. (institutions.)		273 instellingen. (institutions.)	274 instellingen. (institutions.)		266 instellingen. (institutions.)	267 instellingen. (institutions.)
Minder dan f 10,— . . . . . (moins de fl. 10,—)	47,7	35,2	44,7	46,9	34,0	44,2	46,5	36,4	43,7
van f 10,— tot ben. f 100,— . . . . . (de fl. 10,— jusqu' au dessus de fl. 100,—)	24,4	25,0	24,6	23,6	23,1	23,5	23,6	23,4	23,6
van f 100,— en hooger . . . . . (de fl. 100,— et au dessus.)	27,9	39,8	30,7	29,5	42,9	32,3	29,9	40,2	32,7
Aantal spaarb. (Nombre de caisses d'épargne.)	in percenten . . (en pourcents).	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Absolute . . . . . (chiffres absolus.)	1	2) 9)	3)	4) 10)	5) 19)	6)	7) 11)	8) 11)	9) 11)
	1 914 863	656 412	2 571 275	2 007 902	807 010	2 814 912	2 088 326	863 049	2 901 375
1) Hieronder 19 088 boekjes met een tegoed van f 1 200 en hooger.									
2) " 61 964 " " " " " " " " " " " "									
3) " 92 632 " " " " " " " " " " " "									
4) " 75 086 " " " " " " " " " " " "									
5) " 167 718 " " " " " " " " " " " "									
6) " 94 209 " " " " " " " " " " " "									
7) " 88 144 " " " " " " " " " " " "									
8) " 182 353 " " " " " " " " " " " "									
9) " 52 469 boekjes, waarvan de verdeling naar de grootte van het saldo-tegoed niet is opgegeven.									
10) " 203 759 " " " " " " " " " " " "									
11) " 89 716 " " " " " " " " " " " "									

TABEL IV. (Tableau IV.)

Overzicht van de beleggingen aan het einde van het boekjaar.

(Aperçu des placements à la fin de l'année administrative.)

AARD DER BELEGGINGEN. (Placements.)	1926		1927		1926		1927	
	Rijks- post- spaar- bank. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Spb. (Caisses partic.)	Rijks- post- spaar- bank. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Spb. (Caisses partic.)	Rijks- post- spaar- bank. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Spb. (Caisses partic.)	Rijks- post- spaar- bank. (Caisse d'épargne postale.)	Part. Spb. (Caisses partic.)
		297 instell. (institutions.)	287 instell. (institutions.)		297 instell. (institutions.)	287 instell. (institutions.)		287 instell. (institutions.)
	× f 1000	× f 1000	× f 1000	× f 1000				
Staatsschuld ten laste van Nederland	142 954	51 757	143 401	43 569	36,9	15,9	36,0	12,2
" " " " de Ned. Kol.	12 831	7 820	11 836	10 794	3,3	2,4	3,0	3,0
" " " " andere landen				7 311				2,0
Obligatiën ten laste van andere publiek- rechtelijke lichamen, (prov., gem., watersch., enz.) in Nederland	135 253	53 757	138 140	60 072	34,9	16,5	34,7	16,8
Idem, in de Nederlandsche Koloniën		2 111		1 397		0,6		0,4
Idem, in andere landen				1 333				0,4
Overige binnenlandsche obligatiën en pandbrieven (Nederland en Nederl. Koloniën	54 968	47 119	56 046	52 774	14,2	14,4	14,1	14,8
Overige buitenlandsche obligatiën en pandbrieven		6 386		5 303		2,0		1,5
Binnenlandsche aandelen (Nederland en Ned. Koloniën)		2 700		3 400		0,8		1,0
Buitenlandsche aandelen		84		49		0,03		0,01
Hypotheken		112 611		128 716		34,5		36,0
Prolongatiën		10 910		11 143		3,8		3,1
Voorschotten	14 619	4 570	16 236	5 118		1,4		1,4
Gelden in handen van derden (deposito's, uitstaande renten)	6 088	8 443	11 910	7 103	1,6	2,6	3,0	2,0
Onroerende eigendommen	632	4 853	617	4 797	0,2	1,5	0,2	1,3
Andere beleggingen	19 700	13 092	19 440	14 558	5,1	4,0	4,9	4,1
Totaal	387 045	1 236 131	397 626	2 363 396	100,0	100,0	100,0	100,0

1) Hieronder f 9 918 000 niet nader gesplitst.

2) " 5 959 000 " " "

TABEL V. (Tableau V.)

Indeeling der nieuw toetreden inleggers naar de beroepsgroepen.

(Répartition des déposants nouvellement accédés par groupe de métiers.)

INDEELING. (Division.)	1927.				In procenten van de groep. (En pourcents du groupe.)			
	Hoofden van ondernemingen, bedrijfsleiders, enz. (Chefs d'entreprise, gérants, etc.)	Werklieden en bedienden. (Ouvriers et employés.)	Inlegg. wier kostw. beh. tot de desbetr. groep. (Déposants de qui le gagne-pain appartient au groupe concerné.)	Totaal. (Total.)	Hoofden van ondernemingen, bedrijfsleiders, enz. (Chefs d'entreprise, gérants, etc.)	Werklieden en bedienden. (Ouvriers et employés.)	Inlegg. wier kostw. beh. tot de desbetr. groep. (Déposants de qui le gagne-pain appartient au groupe concerné.)	Totaal. (Total.)
	78 particuliere instellingen. (institutions particulières.)				78 particuliere instellingen. (institutions particulières.)			
Nijverheid	1 256	9 858	1 887	13 001	9,7	75,8	14,5	100,0
Landbouw	309	520	621	1 450	21,3	35,9	42,8	100,0
Jacht en visscherij	18	11	21	50	36,0	22,0	42,0	100,0
Handel en verkeer	1 625	1 143	906	3 674	44,2	31,1	24,7	100,0
Vrije beroepen inclusief ambten of bedieningen, verpleging, onderwijs, enz.	2 991		482	3 473		86,1	13,9	100,0
Huiselijke diensten	2 378		20	2 398		99,2	0,8	100,0
Zonder beroep (eigen inkomsten hebbende), gepensioneerden en beroep onbekend	5 828		4 652	10 480		53,6	44,4	100,0
Totaal	25 937		8 589	34 526		75,1	24,9	100,0
Vereen. en instellingen	—		—	1 153		—	—	—
Totaal-generaal			—	35 679		—	—	—

(Zie de grafiek op blz. 12.)

SPAAR-EN LEENBANKEN.

TEGOED DER INLEGGERS OP HET EINDE VAN HET JAAR

RYKSPPOSTSPAARBANK ———
 PARTICULIERE BANKEN ———
 BOERENLEENBANKEN - - - - -

(IN MILLIIDENTALLEN GULDENS.)

